

TÜRKİYE - KAZAKİSTAN STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

"Sivil Diplomasi Kapasite İnşası:
Sektörel ve Finansal Derinleşme"

(2017 - 2021 | Türkiye - Kazakistan)

VİZYON BELGESİ (TASLAK)

TÜRKİYE - KAZAKİSTAN STRATEJİK DİYALOG PROGRAMI

“Sivil Diplomasi Kapasite İnşası: Sektörel ve Finansal Derinleşme”

(2017 - 2021 | Türkiye - Kazakistan)

Türkiye; 77 milyonluk nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro-Avrasya ana kıtası ortasındaki jeostratejik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihî, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGİT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önemi gittikçe artan bir aktör hâline gelmiştir.

Kazakistan ise 20 milyona yaklaşan nüfusu, 2.725 milyon kilometrekarelik yüzölçümü, zengin yerüstü ve yeraltı kaynakları, Çin ve Güney Asya ile Rusya Federasyonu arasındaki önemli coğrafi konumu ve kayda değer ekonomik potansiyeli ile dünyanın dikkatini üzerine çekmektedir. BM, İİT, AGİT, ŞİÖ, BDT, Avrasya Ekonomi Topluluğu, Ortak Güvenlik Anlaşması Örgütü, CICA, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi gibi pek çok bölgesel ve uluslararası örgütün üyesi olan Kazakistan, 21. yüzyılın bölgesel güç adaylarından biridir ve yakın gelecekte de önemini artarak devam etmesi öngörülmektedir.

Türkiye, Kazakistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülkedir. İki Ülke arasındaki ortak tarihî, kültürel ve manevi bağlar, ilişkilerin süratle geliştirilmesine temel teşkil etmiştir. Bağımsızlığını kazanmasının ardından Kazakistan ile imzalanan çok sayıda anlaşma ve protokol ile farklı alanlardaki ilişkilerin ve işbirliğinin esasları düzenlenmiştir.

İki Ülke arasındaki siyasi ilişkilerin ulaştığı düzeye paralel olarak Kazakistan, Türkiye'nin Bölge'deki en önemli siyasi ve ekonomik ortaklarından biri olmuş, Ekim 2009'da imzalanan Stratejik Ortaklık Anlaşması ve Mayıs 2012'de kurulan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) ile ilişkiler yeni bir boyuta taşınmıştır.

İki Ülke'nin bölgesel ve uluslararası plandaki işbirliği hızla gelişmektedir. Türkiye ve Kazakistan'ın Avrasya coğrafyasında barış ve istikrarın tesisi yönünde sürdürmekte oldukları işbirliğinin somut bir sonucu olarak iki ülke öncülüğünde Türk Dili Konuşan Ülkeler Zirvesi kurumsallaştırılmış; bu çerçevede Kazakistan, Türk Konseyi'nin ve TÜRKPA'nın kuruluşunda Türkiye ile birlikte çok önemli rol oynamıştır. Kazakistan - Türkiye ikili ticaret hacmi 2012'de, ihracat 1.069 milyar dolar ve ithalat 2.055 milyar dolar olmak üzere 3,1 milyar dolara ulaşmıştır. Kazakistan'la ticaret hacminin 2015'e kadar 10 milyar dolara yükseltilmesi ortak hedefdir. Türk şirketlerinin Kazakistan'daki toplam yatırımları ise 2 milyar dolar civarındadır.

Kazakistan'da 500'ün üzerinde Türk - Kazak ortak sermayeli işletme faaliyette olup, %100 Türk sermayeli şirketlerin sayısı 160 civarındadır. Türk inşaat firmalarının Kazakistan'da üstlendiği projelerin toplam değeri 17 milyar doları aşmıştır. Kazak firmalarının da son yıllarda Türkiye'de başta petrol ve turizm

sektörlerinde yaptıkları yatırımları 350 milyon dolara ulaşmıştır. Türkiye’de 150’nin üzerinde Kazak sermayeli şirket mevcuttur.

Türkiye - Kazakistan ilişkilerinin önündeki zihinsel eşik, “sektörel ve finansal” derinleşmedir. Bu bağlamda ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi diğer alanlardaki ilişkilerin derinleşmesi için temel oluşturacaktır.

Türk girişimciler için Kazakistan’da iletişim/telekomünikasyon, altyapı (limanlar, havalimanları, demiryolları vb.), katma değerli tekstil ve ihracat bazlı sanayi, hizmet sektörü (ulaşım, belediye hizmetleri, iş/ticaret merkezleri, vb.), tarıma dayalı sanayi kolları (agro-food) gibi alanlarda yatırım; ahşap demonte mobilya, tarımsal uygulamalar, araç yedek parçaları, klima, buzdolabı, televizyon, pvc boru, tekstil makineleri, yazılım, ayakkabı, turizm gibi alanlarda ise ortaklık imkanları bulunmaktadır.

Ekonomik etkileşimin hızlanması için taşımacılık, bankacılık, kota uygulamaları ve tarife dışı engeller gibi konularda ortaya çıkan sorunların giderilmesi gerekmektedir.

Her iki ülke kritik öneme sahip uzun vadeli çıkarların sürdürülebilirliği açısından etkili bir stratejik işbirliği geliştirebilir. Bu noktada olaylara daha geniş bir jeopolitik bakış açısı ile bakma ihtiyacı vardır. Çok boyutlu şekillenen Dünya güç sistemi içerisinde Türkiye - Kazakistan ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapıya doğru yönelmesi gerekir.

İki ülkenin geldiği nokta “stratejik işbirliği” olarak tanımlanmaktadır. Yine iki ülkenin, bölgesel meselelere çözüm bulunması hususunda işbirliği içinde çalışmalarına duyulan ihtiyaç da derinden hissedilmektedir.

Çok boyutlu şekillenen dünya güç sistemi içerisinde Türkiye - Kazakistan ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapıya doğru yönelmesi gerekir.

Tarih; iki ülkeye karşılıklı bağımlılığı derinleştirecek stratejik fırsatlar sunmaktadır. Bu bağlamda sektör temsilcilerini stratejik boyutu da kapsayan bir yaklaşımla bir araya getirecek olan **Türkiye - Kazakistan Stratejik Diyalog Programı** önemli bir işlev görecektir.

Ana Tema

Sivil Diplomasi Kapasite İnşası: Sektörel ve Finansal Derinleşme

Alt Temalar

Türkiye - Kazakistan Ekonomik İlişkileri: Fırsatlar ve Engeller
Orta Asya ve Orta Doğu Bölgeleri ve Türkiye - Kazakistan
Avrasya ve Asya’da Entegrasyon ve Türkiye - Kazakistan
Enerji Güvenliği, Enerji Arz Politikaları ve Fırsatlar
Ekonomik İşbirliği
Türkiye - Kazakistan Güvenlik İşbirliği, Çok Boyutlu Güvenlik ve Terörle Mücadele
Ulaşım, Lojistik, Bankacılık
İİT Üyesi Ülkeler İkili ve Çok Tarafı Kapasite İnşası
Kamu Yönetiminde İnovasyon ve Teknoloji Paylaşımı
Akademik ve Kültürel İşbirliği İmkânları
Bölgesel ve Küresel Ortak Perspektifler

Öncelikli Sektörler

Kamu Diplomasisi Eğitim ve Dil
Kültür ve Turizm
İnşaat, Müteahhitlik ve Altyapı
Sağlık ve Sağlık Turizmi
Enerji, Petrokimya ve Yatırımlar
Lojistik, Ulaştırma ve Haberleşme
Bankacılık ve Finans (Stratejik Yatırım Fonu)
Ekonomi ve Ticaret
Medya ve İletişim
Bilim ve Teknoloji
Marka Şehirler ve Çevre
Savunma ve Uzay Sanayii

Program Partnerleri

Türkiye : TASAM (Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi)

Kazakistan : .....

Program Süresi

2017 - 2021 (5 yıl)

Programın İcra Alanı

Türkiye ve Kazakistan

ETKİNLİKLER / ÇALIŞMA PLANI (TASLAK)

Yöntem

Tümevarım, Katılımcılık ve Ekonomik Derinleşme

Basın Toplantıları

Türkiye - Kazakistan Akil Kişiler Kurulu Toplantıları / Çalışmaları

Program bünyesinde; iki tarafı temsilen bölge ve yerel aktörlerden oluşan ekonomi duayenlerinin ağırlıkta olduğu bir “Türkiye - Kazakistan Akil Kişiler Kurulu” oluşturulması ve yılda en az bir defa iki taraflı toplantı yapması ve Program çalışmaları temelinde iki ülke/bölge ilişkileri için yerel merkezli olarak etkileşim ve öneriler üretmesi.

Yuvarlak Masa Toplantıları / Çalışmaları

Çok Taraflı Çalıştaylar / Çalışmalar

Kongre(ler)

Sektör Çalıştayları / Etkinlikleri

Uygulamalı İnteraktif Eğitimler

Stratejik Raporlar

Sektör çalışmalarının iki ülke karar alıcıları, özel sektörü, medyası ve kamuoyu için stratejik raporlar olarak yayımlanması. Literatür ve hafıza desteği sağlanması.

Karar Alıcılara Briefing Toplantıları

Araştırma Projeleri ve Raporlarının Hazırlanması

TV Programları

Medya Konferansları

Diğer Akademik Çalışmalar

Stratejik Rapor, Kitap, Makale, Tez vb. Akademik Çalışmalar